

تعریف سرطان روده بزرگ و راست روده (سرطان کولون و رکتوم)

سرطان یعنی چه؟

سرطان یا cancer گروهی از بیماریها هستند که کوچکترین واحد تشکیل دهنده بدن، یعنی سلول را درگیر می کنند. وقتی می گوئیم در یک عضو سرطان اتفاق افتاده یعنی سلولهای آن عضو بصورت خود مختار شروع به تقسیم شدن و رشد غیر طبیعی نموده اند. روده بزرگ و رکتوم نیز مانند سایر اعضاء بدن از سلولهای متعددی تشکیل شده اند. بصورت طبیعی سلولها وقتی باید تقسیم شوند که بدن به آنها نیاز دارد. این فرآیند منظم که طبق یک دستور قبلی انجام میشود، موجب حفظ سلامتی ما می گردد. وقتی سلولها در زمانی که نیاز وجود ندارد شروع به تقسیم شدن می کنند، یک توده غیر طبیعی ایجاد میشود، این بافت اضافی، غده یا تومور نامیده میشود که می تواند خوش خیم یا بدخیم باشد.

غده های خوش خیم، سرطان محسوب نمی گردند. سلولهای سرطانی خاصیت تهاجمی دارند و به بافتها و اعضاء مجاور خود آسیب وارد می کنند. همچنین سلولهای سرطانی می توانند از بافت اصلی جدا شده و وارد جریان خون یا سیستم لنفاوی شوند و از این طریق از محل اولیه خود به دیگر قسمتهای بدن بروند و در آن عضو نیز تومور جدید ایجاد نمایند. به این نوع انتشار سرطان، متاستاز Metastasis گفته میشود. وقتی سرطان به قسمتهای دیگر بدن متاستاز بدهد، این تومور جدید نیز حاوی همان سلولهای غیر طبیعی، عضو اولیه می باشند و به همان نام، نامیده میشوند. برای مثال اگر سرطان روده بزرگ به کبد متاستاز بدهد سلولهای سرطانی در کبد همان سلولهای سرطان روده بزرگ هستند و به آن سرطان کولون متاستاتیک کبد گفته میشود و سرطان کبدی محسوب نمی گردد چون از سلولهای کبدی منشاء نگرفته است.

سرطان کولون و رکتوم یعنی چه؟

کولون یا روده بزرگ، قسمتی از سیستم گوارشی بدن است که مواد دفعی دستگاه گوارش در این قسمت جمع آوری میشود. رکتوم یا راست روده، انتهای روده بزرگ است که قبل از مقعد قرار دارد. این دو با هم یک لوله عضلانی طویل را تشکیل می دهند که مسئولیت ذخیره و تخلیه مواد دفعی گوارشی را بعهده دارند. تومورهای کولون و رکتوم، غده ها یا جوانه های هستند که از دیواره داخلی روده بزرگ یا رکتوم منشاء می گیرند. تومورهای خوش خیم کولون و رکتوم، پولیپ Polyp نامیده میشوند. ولی تومورهای بدخیم این عضو، سرطان کولون و رکتوم نامیده میشوند. پولیپهای خوش خیم، به بافتهای اطراف دست اندازی پیدا نمی کنند و انتشار به قسمتهای دیگر بدن هم ندارند. پولیپهای خوش خیم را می توان به راحتی از طریق کولونوسکوپی برداشت و هیچ تهدیدی برای بیمار محسوب نمی گردد. اگر پولیپهای خوش خیم برداشته نشوند و در روده باقی بمانند در دراز مدت بدخیم شده و تبدیل به سرطان میشوند. اعتقاد بر این است که اغلب بیشتر سرطانهای کولون و رکتوم، از پولیپهای قبلی منشاء می گیرند. سرطان کولون و رکتوم، می تواند به بافتها و ارگانهای مجاور خود دست اندازی پیدا کند. همچنین سلولهای سرطانی آن می توانند به اعضاء دور دست مانند کبد و ریه منتشر شوند که به این تومورها جدید متاستاز کبدی یا ریوی سرطان کولون و رکتوم گفته میشود. وقتی سرطان کولون و رکتوم، متاستاز بدهد، درمان قطعی و کامل، بسیار سخت و گاهی ناممکن میشود.

بطور کلی، سرطان کولون و رکتوم سومین علت شایع سرطان در مردان و چهارمین علت شایع سرطان در زنان می باشد و میزان سرطان کولورکتال در قسمتهای مختلف جهان متفاوت می باشد ولی در کشورهای غربی شایع تر است. در ایران سرطان کولورکتال به شدت در حال افزایش است که مهمترین علت آن تغییر نوع تغذیه و نزدیک شدن آن به رژیم های غربی می باشد.